

Politik Bilim

Bir de ‘KOBİ Stratejisi’ meselemiz var...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Mesele KOBİ’lerle ilgili bir stratejimiz olmaması değil; çünkü var, adı da “**KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (2007-2009).**” Bundan önce de “Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, **KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı**, Ocak 2004” başlığını taşıyan bir KOBİ stratejimiz ve eylem plânımız vardı. 10 Kasım 2003 tarihli Yüksek Plânlama Kurulu Kararı ile onaylanan bu belge, AB Katılım Ortaklığı Belgesi’nde (2003), ‘Avrupa Küçük İşletmeler Şartı’ ve ayrıca yine AB’nin ‘İşletme ve Girişimcilik İçin Çok Yıllı Programı’ ile uyumlu bir ulusal KOBİ stratejisinin geliştirilmesi öngörüldüğü için hazırlanmıştı. 2007-2009 dönemini kapsayan yeni bir strateji ve eylem plânı hazırlanması da, 2006’da kabûl edilen son AB Katılım Ortaklığı Belgesi’nde ve AB müzakere sürecinde KOBİ’lerle ilgili olarak öngörülen hususlara uyum sağlamak için mevcut stratejide değişiklik yapma ihtiyacından doğmuştu.

Sonuç olarak, hangi ihtiyaçtan kaynaklanmış olursa olsun, bugün bizim bir KOBİ stratejimiz var... Ve bu stratejinin de beş ana ‘eylem alanı’ var:

- Girişimciliğin geliştirilmesi;
- İşletmelerin geliştirilmesi;
- KOBİ’lerin uluslararası pazarlarla bütünleşmesi;
- İş ortamının iyileştirilmesi (KOBİ’lerle ilgili olarak AB’ye uyum sağlama konusunda en çok vurgulanan şart budur);
- Teknoloji ve yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesi...

18 Mayıs 2006’da yürürlüğe giren “**Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında[ki] Yönetmelik**”e göre “*Yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup, bir ekonomik faaliyette bulunan*” ve “*iki yüz elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden...*” bütün işletmeler KOBİ sayılıyor. Yeni Strateji’de temel alınan TÜİK-2003 verilerine göre, bu tanıma giren 1.720.598 işletme varmış! Strateji’imiz bu işletmelerin hepsini mi kapsıyor? Hem Strateji belgesindeki ifadelerden hem de uygulamada koordinasyon görevinin Küçük ve Orta Ölçekli **Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı**’na (KOSGEB) verilmesinden anlaşılıyor ki, Strateji, **‘imalât sanayii işletmeleri**’ni kapsıyor. Ne var ki, onların da sayıları az değil. Aynı verilere göre, tam 245.982...

Evet, Türkiye’de çalışan sayısı 250’nin altında olan 245.982 imalât sanayii işletmesi varmış. Bu rakamın ne ifade ettiğini anlatabilmek için 250’nin üstünde çalışanı olan işletme sayısının 917’den ibâret olduğunu belirtelim. Demek ki, sanayi işletmelerimizin %99,63’ü KOBİ niteliğinde. Ve 220.030 işletmede, demek, imalât sanayii işletmelerinin %89,12’sinde, **1-9** kişi çalışıyormuş. Başka bir deyişle, **mikro işletmeler** çoğunlukta... Bunlar 2003’ün verileri.

Aynı stratejide, 2001 verilerine dayandırılmakla birlikte, mikro işletmelerdeki temel sorunu apaçık ortaya koyan şu iki veri de çok çarpıcı: Mikro işletmeler, imalât sanayiinde toplam istihdâmın %31,41’ini sağlarken yaratılan katma değerdeki payları sâdece %5,70’ten ibâret! Kısacası üretkenlikleri (prodüktiviteleri) çok düşük. Mikro işletmeler kadar olmasa bile aynı durum bütün KOBİ’ler için geçerli. Evet, veriler 5 yıl ve 7 yıl öncesine ait; ama bugünkü resmin de bundan çok farklı olduğu sanılmamalı.

KOBİ’ler teknolojideki gelişmelere, sanayinin düne göre çok farklı hâle gelen normlarına ayak uydurabilmek ve üretkenliklerini arttırabilmek için çok ağır sorunlarla başa çıkmak

zorundalar. Üstelik bu durumdaki KOBİ'lerin, özellikle de mikro işletmelerin sayıları da muazzam. Meselenin özü de zâten bu noktada... Evet, bir KOBİ stratejimiz var; ama bu onların sorunlarını çözmek için değil de; âdetâ, AB'ye uyum yolunda yasak savmak için hazırlanmış gibi gözüküyor. Niçin böyle düşündüğümün açıklaması gelecek haftaya kaldı...

CBT. 02 Ocak 2009